

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประภิตในการสอนสังคมศึกษาในครั้งนี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปตามลำดับขั้นคือ

ตอนที่ ๑ สถานภาพของครูสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาคที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประภิตในการสอนสังคมศึกษาทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประภิตในการสอนสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับส่วนภูมิภาค

ตอนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการใช้กระบวนการสังคมประภิตในการสอนสังคมศึกษา

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนที่เป็นสถานภาพของครูสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ตอบแบบสอบถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ แสดงสถานภาพด้านเพศ และอายุของครูสังคัมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สถานภาพ	กรุงเทพมหานคร		ส่วนภูมิภาค	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	๕๘	๓๕.๕๗	๗๑	๔๐.๓๔
หญิง	๑๐๖	๖๔.๖๓	๑๐๕	๕๙.๖๖
อายุ				
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	-	-	๒	๑.๑๔
๒๐ - ๒๙ ปี	๔๘	๒๙.๒๗	๑๐๖	๖๐.๒๓
๓๐ - ๓๙ ปี	๗๙	๔๘.๑๗	๕๒	๒๙.๕๔
๔๐ - ๔๙ ปี	๒๖	๑๕.๘๖	๑๑	๖.๒๕
๕๐ ปีขึ้นไป	๑๑	๖.๗๑	๕	๒.๘๔

จากตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นว่าครูสังคัมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในเขต กรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คือ ร้อยละ ๖๔.๖๓ เป็นเพศชายร้อยละ ๓๕.๕๗ และ ครูสังคัมศึกษาส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง ๓๐ - ๓๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑๗

สำหรับในส่วนภูมิภาคจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เป็นเพศหญิงร้อยละ ๕๙.๖๖ เป็นเพศชายร้อยละ ๔๐.๓๔ และครูสังคัมศึกษาส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง ๒๐-๒๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๒๓

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒ แสดงสถานภาพทางด้านคุณวุฒิทางการศึกษาและวิชาเอกของครูสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สถานภาพ	กรุงเทพมหานคร		ส่วนภูมิภาค	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คุณวุฒิทางการศึกษา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๐	๑๘.๒๕	๕๘	๓๒.๕๕
ปริญญาตรี	๑๓๑	๗๕.๘๘	๑๑๗	๖๖.๔๘
ปริญญาโท	๓	๑.๘๗	๑	๐.๕๗
สูงกว่าปริญญาโท	-	-	-	-
วิชาเอก				
สังคมศึกษา	๑๓๑	๗๕.๘๘	๑๔๖	๘๒.๕๖
ประวัติศาสตร์	๑๓	๗.๕๓	๑๒	๖.๘๒
ภูมิศาสตร์	๕	๓.๐๕	๖	๓.๔๑
ภาษาไทย	๘	๔.๘๘	๔	๒.๒๗
ภาษาอังกฤษ	๑	๐.๖๑	๑	๐.๕๗
วิทยาศาสตร์	๒	๑.๒๒	๑	๐.๕๗
คณิตศาสตร์	-	-	๑	๐.๕๗
การงานและอาชีพ	๒	๑.๒๒	๒	๑.๑๔
บรรณารักษ์	๒	๑.๒๒	๓	๑.๗๐

จากตารางที่ ๒ แสดงให้เห็นว่าครูสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ ๗๕.๘๘ และวิชาเอกสังคมศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๕.๘๘ เช่นเดียวกับครูสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในส่วนภูมิภาค ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ ๖๖.๔๘ และวิชาเอกสังคมศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๒.๕๖

ตารางที่ ๓ แสดงสถานภาพในด้านประสบการณ์ในการสอน และ เหตุผลในการสอน
วิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สถานภาพ	กรุงเทพมหานคร		ส่วนภูมิภาค	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการสอน				
น้อยกว่า ๑ ปี	๕	๓.๐๕	๑๔	๗.๕๕
๑ - ๒ ปี	๙	๕.๕๕	๑๕	๑๐.๘๐
๓ - ๕ ปี	๓๖	๒๑.๕๕	๕๕	๓๐.๖๔
มากกว่า ๕ ปี	๑๑๔	๖๙.๕๑	๘๕	๕๐.๕๗
เหตุผลในการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑				
สมัครใจสอน	๑๑๕	๗๐.๑๒	๑๒๒	๖๙.๓๒
ผู้บังคับบัญชามอบหมาย	๔๗	๒๘.๖๖	๕๑	๒๘.๙๘
สอนชั่วคราวเพราะไม่ทราบ ว่าจะสอนระดับใด	๒	๑.๒๒	๓	๑.๗๐

จากตารางที่ ๓ แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ในการสอนของครูสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มากกว่า ๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๕๑
ส่วนในส่วนภูมิภาคครูมีประสบการณ์ในการสอนส่วนใหญ่มากกว่า ๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๕๗
ส่วนเหตุผลในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของทั้งสองกลุ่ม ส่วนใหญ่จะสมัครใจ
สอน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๑๒ และร้อยละ ๖๙.๓๒

ตารางที่ ๔ แสดงความคิดเห็นในการประเมินตนเอง เกี่ยวกับความรู้ด้านสังคมประกิต
ของครูสังคมศึกษา

รายการ	กรุงเทพมหานคร		ส่วนภูมิภาค	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกณฑ์ความรู้ในด้านสังคมประกิตตาม หลักสูตรสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑				
ดีมาก	๖	๓.๖๖	๓	๑.๗๐
ดี	๓๘	๒๓.๑๗	๖๑	๓๔.๖๖
พอสมควร	๑๐๑	๖๑.๕๙	๙๖	๕๔.๕๕
น้อยไป	๑๙	๑๑.๕๙	๑๖	๘.๑๐
การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนมาใช้ใน การสอนและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา สังคมประกิตของนักเรียน				
ใช้ได้ดี	๒๑	๑๒.๘๐	๒๕	๑๔.๒๐
ใช้ได้พอสมควร	๑๓๘	๘๕.๑๕	๑๔๖	๘๒.๙๖
ใช้ไม่ได้เลย	๕	๓.๐๕	๕	๒.๘๔
การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา เกี่ยวกับ ขบวนการสังคมประกิต				
เคย	๓๓	๒๐.๑๒	๓๗	๒๑.๐๒
ไม่เคย	๑๓๑	๗๙.๘๘	๑๓๙	๗๙.๙๘

จากตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นว่าครูสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งในเขต
กรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค มีเกณฑ์ความรู้ในด้านสังคมประกิตตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๑ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอสมควร คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๕๙ และร้อยละ ๕๔.๕๕ ส่วนการนำ

ความรู้ที่ได้จากการเรียนมาใช้ในการสอนและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมประเทศของนักเรียน
ส่วนใหญ่จะใช้ได้พอสมควร คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๑๔ และร้อยละ ๘๒.๘๖ เช่นเดียวกับการเข้า
รับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๘๘ และร้อยละ ๗๙.๘๘

ศูนย์วิทยพัทธพักร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕ แสดงแหล่งที่ครูสังคมนักศึกษาขอความช่วยเหลือ เมื่อประสบปัญหาในการสอน
เกี่ยวกับสังคมประกิต

รายการ	กรุงเทพมหานคร		ส่วนภูมิภาค	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การขอความช่วยเหลือหรือขอคำแนะนำเมื่อ ประสบปัญหาในการสอนเกี่ยวกับสังคมประกิต				
เพื่อนครูสังคมนักศึกษา	๑๔๒	๘๖.๕๔	๑๔๒	๘๐.๖๘
เพื่อนครูจากหมวดวิชาอื่น	๓๔	๒๓.๗๘	๗๓	๔๑.๕๘
หัวหน้าหมวดวิชา	๔๑	๕๕.๕๔	๔๔	๕๖.๒๕
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ				
การฝ่ายวิชาการ	๔	๕.๕๔	๒๓	๑๓.๐๗
อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ	๒	๑.๒๒	๑๒	๖.๘๒
ศึกษานิเทศก์	๑๐	๖.๑๐	๑๑	๖.๒๕
พระสงฆ์	-	-	๒	๑.๑๔
การค้นคว้าด้วยตนเองจากตำรา หรือเอกสารต่าง ๆ	๑๔	๑๑.๕๔	๒๑	๑๑.๕๓

จากตารางที่ ๕ แสดงให้เห็นว่า แหล่งที่ครูสังคมนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ขอ
ความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในการสอนเกี่ยวกับสังคมประกิตใน เขตกรุงเทพมหานครมาก
ที่สุดคือ เพื่อนครูสังคมนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๕๔ รองลงไปคือ หัวหน้าหมวดวิชาสังคมน
ศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๔ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของครูสังคมนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ในส่วนภูมิภาค กล่าวคือ มากที่สุดได้แก่ เพื่อนครูสังคมนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๖๘ รอง
ลงไปได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาสังคมนศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๕

ตารางที่ ๖ แสดงความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมประภิตของนักเรียน

รายการ	กรุงเทพมหานคร		ส่วนภูมิภาค	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บุคลากรที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมประภิตของนักเรียน				
ผู้ปกครองนักเรียน	๑๒๔	๗๖.๒๒	๑๔๔	๘๑.๘๒
ผู้บริหาร	๘๑	๔๙.๓๙	๙๓	๕๒.๘๔
ครูทุกคน	๑๑๖	๗๐.๗๓	๑๓๖	๗๗.๒๗
เพื่อน ๆ ของนักเรียน	๖	๓.๖๖	๑๗	๙.๖๖
สื่อมวลชน	๓	๑.๘๓	-	-
ชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ	๔	๒.๔๔	๒	๑.๑๔

จากตารางที่ ๖ แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมประภิตของนักเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ ผู้ปกครองนักเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๒๒ รองลงไปคือ ครูทุกคน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๗๓ สำหรับในส่วนภูมิกานั้นก็มีความคิดเห็นตรงกับในเขตกรุงเทพมหานคร คือ มากที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๒ รองลงไปคือครูทุกคน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๒๗

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ส่วนภูมิภาค และผลรวมทั้งหมด

ตารางที่ ๗ แสดงบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษาในด้านการปลูกฝังระเบียบวินัย

ลำดับที่	รายการ	กรุงเทพมหานคร			ส่วนภูมิภาค			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
๑	การตรงต่อเวลา	๔.๐๘	๐.๗๑	บ่อยครั้ง	๔.๑๖	๐.๗๕	บ่อยครั้ง	๔.๑๒	๐.๗๓	บ่อยครั้ง
๒	การรักษาความสะอาด	๔.๑๐	๐.๗๘	บ่อยครั้ง	๓.๙๖	๐.๘๒	บ่อยครั้ง	๔.๐๓	๐.๘๐	บ่อยครั้ง
๓	ความเป็นระเบียบ	๓.๙๖	๐.๘๖	บ่อยครั้ง	๓.๕๐	๐.๘๖	บ่อยครั้ง	๓.๕๓	๐.๘๖	บ่อยครั้ง
๔	ความซื่อสัตย์	๔.๑๒	๐.๖๔	บ่อยครั้ง	๔.๒๔	๐.๖๕	บ่อยครั้ง	๔.๑๘	๐.๖๕	บ่อยครั้ง
๕	การประหยัด	๓.๕๒	๐.๘๓	บางครั้ง	๓.๔๔	๐.๘๕	บางครั้ง	๓.๕๐	๐.๘๔	บางครั้ง
๖	การมีความรับผิดชอบ	๔.๒๓	๐.๖๕	บ่อยครั้ง	๔.๑๘	๐.๗๑	บ่อยครั้ง	๔.๒๑	๐.๖๘	บ่อยครั้ง
๗	ความอดทน	๓.๙๐	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๓.๘๘	๐.๗๔	บ่อยครั้ง	๓.๘๙	๐.๗๓	บ่อยครั้ง

จากตารางที่ ๗ แสดงให้เห็นว่าบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษาในด้านการปลูกฝังระเบียบวินัยนั้น บทบาทที่ครูสังคมศึกษาได้กระทำไปเพียงบางครั้ง คือ การประหยัดซึ่งตรงกันทั้งครูสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร $\bar{X} = ๓.๕๒$ และส่วนภูมิภาค $\bar{X} = ๓.๔๔$ ส่วนในด้านอื่น ๆ คือ การตรงต่อเวลา การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความซื่อสัตย์ การมีความรับผิดชอบ และความอดทน ครูสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาค รวมทั้งผลรวมทั้งหมดได้กระทำไปบ่อยครั้ง

ตารางที่ ๘ แสดงบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประกิต
ในการสอนสังคมศึกษาในด้านการปลูกฝังความคาคัดหวัง

ลำดับ ที่	รายการ	กรุงเทพมหานคร			ส่วนภูมิภาค			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
๑	การแสดงความสามารถ	๓.๘๑	๐.๖๗	บ่อยครั้ง	๓.๖๘	๐.๖๔	บ่อยครั้ง	๓.๗๔	๐.๖๖	บ่อยครั้ง
๒	ความเชื่อมั่น ในตนเอง	๔.๑๓	๐.๗๔	บ่อยครั้ง	๔.๒๔	๐.๗๓	บ่อยครั้ง	๔.๑๘	๐.๗๖	บ่อยครั้ง
๓	ความทะเยอ ทะยาน	๒.๘๕	๐.๘๖	บางครั้ง	๒.๖๑	๐.๘๕	บางครั้ง	๒.๗๓	๐.๘๖	บางครั้ง
๔	การรู้จักปรับปรุง ตนเองและแสวง หาความรู้	๓.๗๖	๐.๗๐	บ่อยครั้ง	๓.๖๘	๐.๗๖	บ่อยครั้ง	๓.๗๒	๐.๗๓	บ่อยครั้ง
๕	การรักความ ก้าวหน้า	๓.๔๔	๐.๗๕	บางครั้ง	๓.๕๑	๐.๗๗	บางครั้ง	๓.๕๐	๐.๗๖	บางครั้ง
๖	ความพอใจใน งานที่ทำสำเร็จ	๔.๑๒	๐.๖๕	บ่อยครั้ง	๔.๑๑	๐.๗๖	บ่อยครั้ง	๔.๑๒	๐.๗๑	บ่อยครั้ง

จากตารางที่ ๘ แสดงให้เห็นว่า บทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษาในด้านการปลูกฝังความคาคัดหวังนั้น ทั้งครูสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในส่วนภูมิภาค และผลรวมทั้งหมด ได้กระทำการปลูกฝังความคาคัดหวังด้านต่าง ๆ โดยได้กระทำเพียงบางครั้งในเรื่องของความทะเยอทะยาน โดยในเขตกรุงเทพมหานคร คิดเป็น $\bar{X} = ๒.๘๕$ และในส่วนภูมิภาค คิดเป็น $\bar{X} = ๒.๖๑$ และเรื่องของการรักความก้าวหน้าในเขตกรุงเทพมหานคร คิดเป็น $\bar{X} = ๓.๔๔$ ในส่วนภูมิภาค คิดเป็น $\bar{X} = ๓.๕๑$

ส่วนในเรื่องอื่น ๆ คือ การแสดงความสามารถ ความเชื่อมั่นในตนเอง การรู้จักปรับปรุงตนเอง และแสวงหาความรู้ และความพอใจในงานที่ทำสำเร็จนั้นครูสังคมาศึกษาในประเทศไทยได้กระทำไปบ่อยครั้ง.

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔ แสดงบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษา ในด้านการสอนให้รู้จักบทบาททางสังคม

ลำดับ ที่	รายการ	กรุงเทพมหานคร			ส่วนภูมิภาค			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
๑	ความกตัญญูทเวที	๓.๘๖	๐.๗๑	บ่อยครั้ง	๓.๘๗	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๓.๘๖	๐.๗๑	บ่อยครั้ง
๒	การเคารพนบ	๔.๓๔	๐.๖๓	บ่อยครั้ง	๔.๓๒	๐.๖๑	บ่อยครั้ง	๔.๓๓	๐.๖๒	บ่อยครั้ง
๓	การเอื้อเพื่อ เพื่อแม่	๔.๑๔	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๓.๘๗	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๔.๐๕	๐.๗๓	บ่อยครั้ง
๔	การรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	๔.๔๑	๐.๕๗	บ่อยครั้ง	๔.๓๐	๐.๖๒	บ่อยครั้ง	๔.๓๕	๐.๕๙	บ่อยครั้ง
๕	การส่งเสริมการ ปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	๔.๓๘	๐.๖๕	บ่อยครั้ง	๔.๔๐	๐.๕๘	บ่อยครั้ง	๔.๓๙	๐.๖๑	บ่อยครั้ง
๖	การรักษา สาธารณสุข	๓.๘๐	๐.๗๓	บ่อยครั้ง	๓.๘๒	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๓.๘๑	๐.๗๓	บ่อยครั้ง
๗	การคำนึงถึง สวัสดิภาพและ ประโยชน์ของ ส่วนรวม	๔.๑๔	๐.๗๔	บ่อยครั้ง	๓.๗๘	๐.๗๗	บ่อยครั้ง	๓.๙๖	๐.๗๘	บ่อยครั้ง

จากตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นว่า บทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษา ในด้านการสอนให้รู้จักบทบาททางสังคมนั้น ทั้งครูสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในส่วนภูมิภาค และผลรวมทั้งหมดได้กระทำตามบทบาทตรงกันหมดว่า ได้กระทำการบ่อยครั้งในทุก ๆ ด้าน กล่าวคือ ความกตัญญูทเวที การเคารพนบ การเอื้อเพื่อเพื่อแม่ การรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การรักษาสาธารณสุข การส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการคำนึงถึงสวัสดิภาพและประโยชน์ของส่วนรวม

ตารางที่ ๑๐ แสดงบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประกิดในการสอนสังคมศึกษาในด้านการสอนให้เกิดทักษะ

ลำดับ ที่	รายการ	กรุงเทพมหานคร			ส่วนภูมิภาค			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
๑	การมีทักษะในการ ตัดสินใจแก้ไข ปัญหา	๓.๘๖	๐.๘๑	บ่อยครั้ง	๓.๘๑	๐.๗๘	บ่อยครั้ง	๓.๘๔	๐.๗๙	บ่อยครั้ง
๒	การมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	๓.๕๘	๐.๘๐	บ่อยครั้ง	๓.๗๐	๐.๗๗	บ่อยครั้ง	๓.๖๔	๐.๗๙	บ่อยครั้ง
๓	การช่างสังเกต	๓.๖๗	๐.๖๗	บ่อยครั้ง	๓.๖๑	๐.๗๓	บ่อยครั้ง	๓.๖๔	๐.๗๐	บ่อยครั้ง
๔	ทักษะในการ สนทนาและการ ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น	๓.๘๗	๐.๖๗	บ่อยครั้ง	๓.๘๔	๐.๖๒	บ่อยครั้ง	๓.๘๘	๐.๖๔	บ่อยครั้ง

จากตารางที่ ๑๐ แสดงให้เห็นว่า บทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคมประกิดในการสอนสังคมศึกษา ในด้านการสอนให้เกิดทักษะนั้น ทั้งครูสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในส่วนภูมิภาค และผลรวมทั้งหมดได้กระทำตามบทบาทตรงกันหมดว่า ได้กระทำบ่อยครั้ง ในทุก ๆ ด้าน กล่าวคือ การมีทักษะในการตัดสินใจ ทักษะในการสนทนา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น.

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษาในการใช้กระบวนการสังคม
ประกิตในการสอนสังคมศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานคร กับ ส่วนภูมิภาค

ตารางที่ ๑๑ เปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษาใน เขตกรุงเทพมหานคร กับ
ส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคม
ศึกษาในด้านการปลูกฝังระเบียบวินัย

ลำดับ ที่	รายการ	กรุงเทพมหานคร			ส่วนภูมิภาค			t
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
๑	การตรงต่อเวลา	๔.๐๘	๐.๗๑	บ่อยครั้ง	๔.๑๖	๐.๗๕	บ่อยครั้ง	๑.๐๑
๒	การรักษาความสะอาด	๔.๑๐	๐.๗๘	บ่อยครั้ง	๓.๙๖	๐.๘๒	บ่อยครั้ง	๑.๕๘
๓	ความเป็นระเบียบ	๓.๙๖	๐.๘๖	บ่อยครั้ง	๓.๙๐	๐.๘๖	บ่อยครั้ง	๐.๖๗
๔	ความซื่อสัตย์	๔.๑๒	๐.๖๔	บ่อยครั้ง	๔.๒๔	๐.๖๕	บ่อยครั้ง	๑.๖๓
๕	การประหยัด	๓.๕๒	๐.๘๓	บางครั้ง	๓.๔๙	๐.๘๕	บางครั้ง	๐.๔๒
๖	การมีความรับผิดชอบ	๔.๒๓	๐.๖๔	บ่อยครั้ง	๔.๑๘	๐.๗๑	บ่อยครั้ง	๐.๖๘
๗	ความอดทน	๓.๙๐	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๓.๘๘	๐.๗๔	บ่อยครั้ง	๐.๒๓

จากตารางที่ ๑๑ แสดงให้เห็นว่า บทบาทของครูสังคมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
กับ ส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษาในด้านการปลูก
ฝังระเบียบวินัยทุกหัวข้อไม่แตกต่างกัน.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๒ เปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กับ
ส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิดในการสอน
สังคมศึกษาในด้านการปลูกฝังความคาดหวัง

ลำดับ ที่	รายการ	กรุงเทพมหานคร			ส่วนภูมิภาค			t
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
๑	การแสดงความสามารถ	๓.๘๑	๐.๖๗	บ่อยครั้ง	๓.๖๘	๐.๖๔	บ่อยครั้ง	๑.๘๑
๒	ความเชื่อมั่นในตนเอง	๔.๑๓	๐.๗๔	บ่อยครั้ง	๔.๒๔	๐.๗๓	บ่อยครั้ง	-๑.๓๑
๓	ความทะเยอทะยาน	๒.๘๕	๐.๘๖	บางครั้ง	๒.๖๑	๐.๘๕	บางครั้ง	๒.๒๖
๔	การรู้จักปรับปรุงตนเอง และแสวงหาความรู้	๓.๗๖	๐.๗๐	บ่อยครั้ง	๓.๖๘	๐.๗๖	บ่อยครั้ง	๐.๘๐
๕	การรักความก้าวหน้า	๓.๔๙	๐.๗๕	บางครั้ง	๓.๕๑	๐.๗๗	บางครั้ง	-๐.๒๘
๖	ความพอใจในงานที่ทำ สำเร็จ	๔.๑๒	๐.๖๕	บ่อยครั้ง	๔.๑๑	๐.๗๖	บ่อยครั้ง	๐.๑๑

* $p < .05$

จากตารางที่ ๑๒ แสดงให้เห็นว่า บทบาทของครูสังคมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
และส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิดในการสอนสังคมศึกษา ในด้านการปลูก
ฝังความคาดหวัง เฉพาะหัวข้อ "ความทะเยอทะยาน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .๐๕ ส่วนบทบาททางด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๓ เปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กับ ส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิดในการสอน สังคมศึกษา ในด้านการสอนให้รู้จักบทบาททางสังคม

ลำดับ ที่	รายการ	กรุงเทพมหานคร			ส่วนภูมิภาค			t
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
๑	ความกตัญญูทเวที	๓.๘๖	๐.๗๑	บ่อยครั้ง	๓.๘๗	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๐.๐๕
๒	การเคารพนบ	๔.๓๔	๐.๖๓	บ่อยครั้ง	๔.๓๒	๐.๖๑	บ่อยครั้ง	๐.๓๕
๓	การเอื้อเพื่อเผื่อแผ่	๔.๑๔	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๓.๘๗	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๒.๒๓*
๔	การรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	๔.๔๑	๐.๕๗	บ่อยครั้ง	๔.๓๐	๐.๖๒	บ่อยครั้ง	๑.๖๗
๕	การรักษาสาธารณสุข	๓.๘๐	๐.๗๓	บ่อยครั้ง	๓.๘๒	๐.๗๒	บ่อยครั้ง	๐.๓๑
๖	การส่งเสริมการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย	๔.๓๘	๐.๖๕	บ่อยครั้ง	๔.๔๐	๐.๕๘	บ่อยครั้ง	๐.๓๔
๗	การคำนึงถึงสวัสดิภาพ และประโยชน์ของส่วนรวม	๔.๑๕	๐.๗๔	บ่อยครั้ง	๓.๗๘	๐.๗๗	บ่อยครั้ง	๔.๕๒**

$$p^* < .05$$

$$p^{**} < .01$$

จากตารางที่ ๑๓ แสดงให้เห็นว่า บทบาทของครูสังคมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิดในการสอนสังคมศึกษา ในด้านการสอนให้รู้จักบทบาททางสังคม ในหัวข้อ "การเอื้อเพื่อเผื่อแผ่" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และมีบทบาทแตกต่างกันในหัวข้อ "การคำนึงถึงสวัสดิภาพและประโยชน์ของส่วนรวม" อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนบทบาทในหัวข้ออื่น ๆ ที่เหลือ ไม่แตกต่างกัน.

ตารางที่ ๑๔ เปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กับ ส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษาในด้านการสอนให้เกิดทักษะ

ลำดับ ที่	รายการ	กรุงเทพมหานคร			ส่วนภูมิภาค			t
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
๑	การมีทักษะในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	๓.๘๖	๐.๘๑	บ่อยครั้ง	๓.๘๑	๐.๗๘	บ่อยครั้ง	๐.๕๘
๒	การมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	๓.๕๘	๐.๘๐	บ่อยครั้ง	๓.๗๐	๐.๗๗	บ่อยครั้ง	-๑.๓๓
๓	การช่างสังเกต	๓.๖๗	๐.๖๗	บ่อยครั้ง	๓.๖๑	๐.๗๓	บ่อยครั้ง	๐.๗๑
๔	ทักษะในการสนทนาและ การทำงานร่วมกับผู้อื่น	๓.๘๗	๐.๖๗	บ่อยครั้ง	๓.๘๔	๐.๖๒	บ่อยครั้ง	-๐.๓๗

จากตารางที่ ๑๔ แสดงให้เห็นว่า บทบาทของครูสังคมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษา ในด้านการสอนให้เกิดทักษะทุกหัวข้อ ไม่แตกต่างกัน.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษา

ปัญหาของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิตในการสอนสังคมศึกษา ซึ่งรวบรวมได้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน

- ๑.๑ ความไม่ร่วมมือกันของครูผู้สอน โดยมักจะมอบหมายบทบาททางด้านสังคมประกิตแก่ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เท่านั้น
- ๑.๒ หลักสูตรบรรจุเนื้อหาวิชา มาก ทำให้ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนนักเรียน
- ๑.๓ แนวทางการสอนของครูอยู่ในลักษณะทวนกระแสของสังคม คือ ครูสอนให้เด็ก เป็นอย่างหนึ่ง ในขณะที่ค่านิยมและการปฏิบัติของสังคมส่วนใหญ่ เป็นอีกแบบหนึ่ง
- ๑.๔ แหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมที่จะนำมาอบรมสั่งสอนนักเรียนมีน้อย

๒. ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน

- ๒.๑ นักเรียนรับรู้ รับฟัง แต่ไม่ปฏิบัติตาม
- ๒.๒ นักเรียนมีปัญหาส่วนตัว เช่น ครอบครัวแตกแยก ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาที่อยู่อาศัย ฯลฯ ทำให้นักเรียนไม่สนใจรับฟังการสั่งสอนอบรม
- ๒.๓ นักเรียนมักจะเลียนแบบจากผู้ใหญ่ที่ประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เล่นการพนัน ฯลฯ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นวัฒนธรรมที่สามารถมองเห็นได้ง่าย

๓. ปัญหาเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอน

- ๓.๑ จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมากเกินไปทำให้ครูผู้สอนดูแลและอบรมสั่งสอนนักเรียนไม่ทั่วถึง
- ๓.๒ นโยบายของโรงเรียนส่วนใหญ่ เน้นหนักที่ด้านวิชาการเป็นหลัก
- ๓.๓ ระเบียบวินัยของโรงเรียนปัจจุบันไม่เคร่งครัด เมื่อเด็กกระทำความผิดจึงไม่กลัวโทษที่จะได้รับ
- ๓.๔ ระบบการเรียนการสอนปัจจุบันครูกับนักเรียนมีเวลาพบปะกันน้อย

๓.๕ ระบบการวัดผลในปัจจุบันทำให้เด็กขาดความสนใจที่จะรับการอบรม

สั่งสอน

๔. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียน

๔.๑ สภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ผู้ปกครองห่างเหิน และมีเวลา
อบรมสั่งสอนนักเรียนในปกครองน้อย

๔.๒ ในบางครั้งการอบรมสั่งสอนระหว่างทางบ้านและทางโรงเรียนขัดแย้ง
กัน ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาในการหาแนวทางที่จะปฏิบัติ

๔.๓ ขาดการประสานประโยชน์และร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างทางบ้านและ
โรงเรียน

๕. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อม

๕.๑ สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งตีพิมพ์ ฯลฯ รวมทั้ง
สถานเริงรมย์ต่าง ๆ เป็นสิ่งยั่วยุให้นักเรียนหันมาประพฤตินิสัยที่ตรงกันข้ามกับพื้นฐาน และ
ค่านิยมอันดีของสังคมไทย

๕.๒ มีบุคคลตัวอย่างที่นักเรียนจะมองเห็นและยึดถือเอาเป็นแบบอย่างที่ดี
ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีมีน้อย

ข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสังคมประกิดในการสอน
สังคมศึกษา ซึ่งรวบรวมได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้ คือ

๑. ต้องมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอนทุกท่าน ผู้
ปกครอง และตัวของนักเรียนเอง

๒. ควรเน้นให้ครูทำหน้าที่ของความ เป็นครูอย่างครบถ้วน คือ นอกจากจะให้ความ
รู้ทางวิชาการแล้ว ต้องสอดแทรกสังคมประกิด และคุณธรรมให้กับนักเรียนด้วย

๓. ครูควรติดตามควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิด รวมทั้ง
ควรจัดกิจกรรมและมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีความประพฤติดีและปฏิบัติชอบ

๔. ควรจัดสัมมนา และอบรมทางด้านสังคมประกิด รวมทั้งศีลธรรมจรรยาแก่ครู
ผู้สอนทุกท่าน เพื่อให้เป็นแนวทางในการอบรมสั่งสอนนักเรียน

๕. ควรให้นักเรียนบันทึกการกระทำความดีของแต่ละคนในแต่ละวันต่อเนื่องกันไป

โดยตลอด

๖. โรงเรียนควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาของนักเรียน

๗. ควรจัดอนุศาสนาจารย์ หรือพระภิกษุผู้ทรงศีลมาบรรยายธรรมแก่ครู และนักเรียนเป็นครั้งคราว

๘. ควรจัดรายวิชาจริยศึกษาแยกออกมาต่างหาก เพื่อจะได้มีเวลาในการอบรมสั่งสอนโดยตรง

๙. ควรมีการประชุมสัมพันธบุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ดีในสังคมไทยให้นักเรียนได้เห็นเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะนำไปประพฤติและปฏิบัติตามให้มาก

๑๐. รัฐบาลควรมีนโยบายและบทบาทอย่างจริงจังในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านสังคมประภิต ตลอดจนด้านศีลธรรมจรรยาของเยาวชน.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย